

Womhaj Bóh!

Číslo 35.
29. augusta.

Číslo 7.
1897.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišcežerzi w Budyšinje a su tam dostač ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

11. njedzela po šwjatej Trojizy.

Rom. 5, 1—5a.

Wješelce so w tym knjesu kóždy čas! Wošebitu wažność ma tuto japoschtolšte napominanje bjes nami. Duch čěmny a poškumrjeny dže psches žiwjenje někotrehožkuliz w našim času. Radość a směrowanje, kotrež kšeseczijanšwo sticzi, so husto malo waži. Tak pišce suaty njewěrjazh spizaczel: „Čłowještvo bě wschědnje w krašnym wješelu žiwe, tak dolho, doniz kšeseczijanštvo šwoju šmjertnu plachtu na njo njepołoži.“ Wón nima žaneho saczucza wo wješelosczech kšeseczijana. Wěrnó drje je: Wješela šwěta kšeseczijan njesnaje, ale pschi tym wschěm wón tola srudny njeje. Hladaj tola do žiwjenja pobožnych, abo hladaj tola radšo hnydom do twojeje biblije! Tu kšicza drje šdychowanja a štoržby, kšicizne a šmjertne kšerlusche, ale njewukšicza wone wschitke do jeneho halleluja wěčneho žiwjenja? Tu šbėhaju drje so pokutne psalmy s hłubinow hrěšneje wutrobny, ale njestónčza so s wjětscha kaž kšerlusche we wyschšim kšorje? Tu kšyšicš drje hrimanja Božich šudow na njepokutnych, ale mjele husečičšo da so kšyšecz — přėdowanje ewangelija Božej hnadny a džak a kšwalba pschewinjerjow, kiž su w tym kšicizowanym wodarže hrěchow, žiwjenje a wěčnu šbóžnosć dostali. Šawěrnje, jenož šbóžna wěra kšeseczijanška napjelni nam wutrobu s trajazej wješeloscze. Wona čini naš wješelych, dokelž 1. nam pschijnje pokoj s Bohom psches Ješom Kšrysta;

2. nam do wutrobny plodži nadžiju teje pschichodneje krašnosće;

3. nam tu wěstoscž dawa, so šamo tyšchnoscže nam k lěpschemu šluža.

1. „Dokelž teho dla šmy prawi činjeni psches wěru“, tak šapocznje šwj. Pawol. Prawy je tón, kiž je, kajkiž bycz dyrbi, kajkehož Boži šakon a Bóh šam šebi jeho žada. Prawy je tón, kiž je bjes hrěcha a winy, a teho dla bjes hněwa Božeho. Dwaj puczaj wjedzetaj k tutej prawdosći. Tón jedny pucz je, so šy žiwy bje wscheho pschestupjenja, zyle po Božej woli. Šo nim paž žadny čłowjek šchol njeje, pschetož „šchtó šrosymy, kaž husto wón bludži?“ Wjele bóle dyrbimy tež my s Pawolom wušnacž: „Tu njeje žane rosdželenje; ale wschitzy šu hrěšchnizy a nimaju teje kšwalby, kotruž na Bošy mēcž dyrbjeli“; šmemy paž tež s nim dale kšwalicz a so wješelicž: „a budza bjes šakšlužby prawi ščinjeni s jeho hnadny psches to wumozenje, kotrež psches Kšrysta Ješusa šo štalo je!“ Psches njeho wjedže tón druhi a ša naš kšudnych hrěšnyškow jenicžny možny pucz k prawdosći psched Bohom. Wón, tón šwjaty, „kiž žaneho hrěcha njeje činil a w kotrehož rcze šo žane jebanje njeje namakalo“, čže šwoju prawdosć s nami dželicž. Wón je tak wulki a krašny, so može wschitkich, we wěrje s nim šjenoczennyh, je šwojej šwjatosczu a prawdosczu pschitrywacz. Jeho njewinošteje, ša naš pschelateje křiwě, jeho wyschšiměšniškich modlitwow, jeho šylšow dla wotpołoži Bóh Wótž šwój šwjaty hněw a „šcini Kšrystusa ša naš hrěch a položi tu šchrafu na njeho, so bychmy my měr mēli.“

Měr s Bohom je wulke a drohotne kublo, a šchtóž

jón we wutrobje nošy, je stajnje sbožowny a wjekeły. W tajkim njeleča starošće a žadanja; wón njeznaje bojoscwow a styskoscwow. Wón je sbóžne džěcžo Bože, kiž so je swojim Wótzom wujednane saczuwa a so psched jeho kudami wjazy strachowacž njetrjeba. Žadanje a styskanje po tutym měrje a pokoju i Bohom dže psches kóždu hišće njewujednanu cžłowštu wutrobu. Hdyž něhdy židowski wyschski měšnik kóždoletnje woporne jehno sarěša sa swoje a swojeho luda hrěchi, hdyž grichiska póhanka džen wote dnja k swojim templam pschihadžowasche a róže swojim pschiboham sczelesche, hdyž Romjan so do mjecza cžišny abo sam sa šebje njewólnikow a jatny woprowasche, hdyž na tyšaz wopornišćach tež naschich wótzow sapalne wopory so k mróczelam sběhachu, hdyž hruby phoniziski póhan swoje džěcžo do žehliweju rukow swojeho swjeczecža Molocha položi, hdyž dženša hišće, kaž mišionarajo powjedaja, w Indiskej wobohi šaklepjeny Hindu so pod želesne kóla swojeho pschiboha cžišnje a wot njeho so rosmjasč da, wschitko to stónčnje nicžo druge njeje hač horza, k njebjesam horje so sběhaza modlitwa wo wujednanje Božeho hněwa a próstwa wo měr a pokoj i Bohom. Jenož jedny jenicžki samóže měr pschinjesč do njeměrnej cžłowšće wutrobje: Jesuś Šhrystuś tón šershta měra. Psches kotrehož my tež pschistup mamy we wěrje k tej samej hnadže, w kotrejž stejimy. My njetriebamy žanych swjatnyh, kaž romiška žyrkej wuczi, dofelž tón jenicžki narodženy šyn Boži naš sam pola teho Wótza šastupuje. My njetriebamy kaž Israel žaneho cžłowšeho wyschšeho měšnika, pschetož tón jedny wulki wyschski měšnik Jesuś Šhrystuś je nam psches swoju swjatu krej wěcžne wumóženje šhotowal a stajny pschistup k temu kralej wschěch kralow, k našemu Bohu w jeho swjatym šlowje, w šakramentomaj a we wěrjazej modlitwe w jeho mjenje. Tak mamy stajnje a wschědnje wotewrjene durje k Bohu a móžemy wot njeho bradž móž w šlabošći, trošcht w šrudobje, bohastwo w šhudobje, šwětlo w cžěmnošći, měr a směrowanje w njeměrje tuteho šwěta. Šak chžyli hišće njestroštni psches žiwjenje hič? Ně, sbóžna wěra ščesčijanska napjelni nam wutrobu i trajazej wješelosčju psches drohi dar měra i Bohom a dale tež 2. psches nadžiju pschichodneje krašnosčje, kotruž Bóh dacž budže.

Póhanjo tuteje nadžije měli nješbu. Šich wješela placžachu jenož šwětej. Šo šmjercži, tak wěrjesche šamo grichiski lud, pschindu do kraja bjes trošhta, bjes šwětka, nadžije a lubošće. W nožy wurychu husto swojim morwym row, placžo nješechu jich won a jich šahrjebachu. Šak žyle hinaš khowachu přeni ščesčijenje šwojich morwyh, niz w nožy, ale w bljšćechu a w šwětle ranšchich serow a šhadžazeho šlónza, niz njestroštne špěwy špěwajo, ně, psalmny šanoschujo a palmy w rukomaj a we wócžku šwěcšesche so a we wutrobje bydlesche nadžija pschichodneje krašnosčje, kotruž Bóh dacž budže. Mamy tež my tajku šylnu nješlamany nadžiju? Na někotrym rowowym šamjenju widžišch napišane jenož někajke špij derje! abo: Měr twojemu popjelej!, jako by tón tak jara měra potrebal a niz wjele bóle ta nješmjertna cžłowška dušcha. Dofelž wócžko njebjesha njewidži a wucho jandželow šhory nješšišchi, a rošom tu šwjatu wěrnošć njedowušlědži, šhubja husto došć nadžiju pschichodneje krašnosčje. Niz tak! Ty, cžłowšće džěcžo, ty nješšy kaž lilija na polu, kiž šwjadnje a šahinje. Twój Bóh je Bóh žiwnyh a niz mornyh.

Wón da ludžom wumrjecž, ale rjeknje: Šichindžće šašo, wy cžłowšće džěcži! Teho dla džeržmy póznacže teje nadžije a šhwalmy Boha a teho Wótza našeho šnješa Jesom Šhrysta, kiž naš po swojej wulkej šmilnošći i nowa porodžil je na žiwu nadžiju! Štupmy k rowam našchich lubnyh niz i njestroštnym: Měr twojemu popjelej!, ale i nadžije polnym: Ša wěm, so mój wumóžnik žiwny je!

Jesuś, mój trošcht, žiwny je

Ša tež žiwjenje b'du widžicž.

Wón chže horje šbudžicž mje,

Čžeho dla da chžyl so rudžicž?

Budžmy wěšći a wješelmy so teho, so je nam po tutej šemi druha domišna šhotowana, hđžež mucžny drohowar šwój pucžowarški kij i ruki položi, hđžež hrěch wjazy njetnježi, hđžež njebudže ani šmjercž wjazy ani šrudoba, ani wolanje, ani bološć.

Šchtož tu štona, šdychuje, to tam budže žyle štrowe. Njeje to krašny wotšknjeny kónž? Čžyli něk hišće šrudni bjež, hdyž tyšnosčje na naš pschindu? Ně, džěcžo Bože, i wješelej wutrobu dži dale po pucžu, kiž tebe wjedže domoj do wěcžneho wótžneho kraja, a budž 3. wěšte, so šamo tyšnosčje tebi k lěpschemu šluža.

Bjes horja žane cžłowšće žiwjenje njeje. Šchto wulicži šame šdychjenja jeneho dnja, šchto šylšy jenicžkeje hodžiny? Šchto bychmy wuhladaš, hdy bychmy na šhwilu kryw wot wschěch tyšnosčow wotšběhnyč móhli a šhladowali do wschěch hlubinow cžłowškich bědženjow a bološćow, na wscho šahubjene a šanicžene sbožo! A kaž wschelako nješe cžłowjek šwoje horjo! Tu je jedny, kiž žaneho šacžucža wjazy nima sa Bože domaphtanje; tam je druhi, kiž w swojim štyštu małowěrnje šawoła: Šnježe, ja kónž wošmu! Tu je třecži, kiž někajke hanjaze šlowo šajeli, a tam štónčnje je jedny, kiž we wschěch nusach so Bohu porucži i wěrjazy: Šnježe, kaž ty chješch, twoja wola so štaň! Bje wschitkimi tyšchěnyimi pak šnano niz jedny njeje, kiž swoje horjo tak nješe, kaž Pawol: „My šhwalimy so tež tyh tyšnosčow.“

Alle nježada šwjaty japoschtoł tudny pschewjele? Še móžno, so tyšnosčow hišće šhwalicž a tež pod šylšami džakny a wješely šhěrlišch špěwacž? Njeje čžěžko došć, bjes škóržby a morkotanja tyšnosčje šnješć? Ně, my šhwalimy so tež tyh tyšnosčow, dofelž šu sa naš žórko bohateho žohnowanja; pschetož tyšnosč ščěšpliwosč pschinješe. Mašch ty jedny šchiz njeič, šnano dolhu a bološtnu šhorosč, šnano šy psches šmjercž teho šhubil, kotrehož najbóle lubowasche, šnano mašch hewal někajke horjo, kiž nikomu wuškoržicž njemóžesch, mój pschecželo, twój Bóh je tebi jo pošlaš, so by twoja wěra so pošylila a twoja tyšnosč cži ščěšpliwosč pschinješla. — A ščěšpliwosč pschinješe šhonjenje! Tehdy, pod tyšnosčěmi, ššnajesch najlěpše šlabošć twojeje hrěščneje wutrobje, ššnajesch twojich pschecželow a jich šwěrnošć, ššnajesch twojeho Boha, jeho njewušlědženu šmilnošć a lubošć, jeho džiwne cžucže a šrědki, jeho njebjeske možy a trošchtowaze šlowo. Šhonjenje pak pschinješe nadžiju! Tak šamnje so tón šloty rjećas šašo. Wot nadžije běchmy wušchli a k nadžiji wrócžimy so. Nadžija pak nješahanibi.

Hdyž šwět sam wo swojej nadžiji wušnaje, so dolho njetraje a lóhko šjebje, tu reka: Nadžija pak nješahanibi! a njemóže šahanibicž, pschetož Šhrysta šchiz so nješlama a Boža hnada njebjesha, a Bože šlowo nježči, ale je a

wostanie jawešće wérne! O, wy fšchiznoscherjo, „hladaječe horie a posbėhncze šwoje hlowny, teho dla, so šo wasche wumozenje pšabližuje.“ Ty bėdzerišta a plakoza zyrkei tudy na semi, ty šmėsch, haj ty dyrbišch šo dzałowacz, hdzež drušy morkotaja, ty dyrbišch fhwalicz twojeho šnjesa, hdzež drušy jeho wobštoržujaj, dyrbišch wėricz je fhlynei wėru, hdzež drušy šadwėluja. O, našcha šbőzna fšchšcijanška wėra cžini wšcho hórke šłódke, pšchewobrocza fhlyšy bolosczow do fhlyšow wješela a napjelni wutrobu i radošczu a i wješelosczu, i mėrom a pokojom, i nadžiju a šmėrowanjom a troštatowanjom we wšchėch czašach.

Šchtó je, kiž šrudnie placzė?

Ša plakacz njemőžu.

Wi wutroba wšcha škacze,

Bohu šo dowėrju! — Šamjen!

Domaschka = Kėtliežanški.

Šchėšnaty dzeń oktobra.

(Pofracžowanje.)

„Šchėšnaty dzeń oktobra!“ — tak fhlyšach žónšku wołacz, a šo wobrocžiwšchi wuhladach, so bėšche šebi Luzynđa šwoje cžorne wlošy rošwajajala, so ležėšche na semi ruzy lamajo, jako njeby wjazy štroweho rošuma mėla. Ša jėchach ani šłowczka wjazy njerajiwšchi dale a pomyšlich šebi na šwoju mandželštu a na šwoje džėczatko w domijnje.

„A tamna Luzynđa a našcha wojeišta korežmarška to je jena a ta šama wošoba?“ woprašcha šo Borak špėšchnje.

„Ša to je!“ wotmolwi stary Konfeld. „Nekotre dny po tutym podawku, kotryž šym runje wupowjedal, dőndže wona do polka a dosta dowolnoscz, pšchi polku korežmarjenje wufonječ.“

„A šhto i teho wšchcho šczėhuje?“ džešche Borak wožiwjo, „ja hišchėze pšchicžiny njepőnaju, so dyrbjal šo tejele žbniške bojecz a šo jeje hladacz.“

Albert mjelczėšche. Wőn czežko šdnychny a fhchepotaszche. Majpriedy dyrbjėšche mėr mėcz, so mőhl dale rėczecz. Šsyla štupi jemu do wőczka — wőn, kotryž bėšche na mnohich šurownych bitwach pobyl, šapoczja plakacz. Borak njewjedzešche, fak bėšche šo jemu štało; wőn pohlada je šobucžuczom na štareho pšcheczela.

„Ty mjelczėšch?“ džešche wőn a jemu bėšche štareho wojaka žel. „Ty mjelczėšch, hacž runjež nješky šwoje našhonjenja hišchėze dopowjedal.“

„Haj, najlubšchi Borako!“ wotmolwi wőn, dopowjedal hišchėze nješšym. — „Šchėšnaty dzeń oktobra!“ šapoczja wőn dale, „šchėšnaty dzeń oktobra je drohe wopory wote mnje šebi žadał. — Šedma bėch šwoje ludštvo f wotnyknjenemu kőnzej dowjedł, duž dostach porucznoscz, so mam šo na bitwišchėzo nad Rheimom podacz. Hacž runjež wőnške džėlo je šahorjenjom lubuju, bėšche mi tola czežko, hdyž mėjach šo wot mojeje lubowaneje domowiny džėlicz; ja dyrbjach mlodu mandželštu a džėczatko wopuschczicz, kotrejž wot wšcheho, šchtož fhowa semja drohotneho, najhorzyscho lubowach. Šak hušto šym w cžichich nozach pšchi lėhwowym wőhnju šamlutki na lubu domowinu špominal, fak hušto šym ša mandželškej a ša džėczom žedžil! Šižo bėch nėkotre mėšozny na wőnje; tehdom dostach štajnje powjescze wot doma: wšcho mėješche šo tam derje. Na šwojim kuble mėjach wustojneho a šwėrneho šarjadowarja, a moje bohastwo šo pšchiporješche. Šola dőnt bėšche tež mi wotšudženy. Nėhdy pšched wječorom dostach powjescz; Moje jenicžke džėczatko, moja džowcziczka Marja Antonija je šo šhubila. Hacž runjež bėchu šo wšchitzy wo nju prózowali a ju pytali, njebėchu ani įnamješchka wo njej nadešchli. Šo bėšche šo mi hórko šejhralo! A to bėšche šchėšnaty dzeń oktobra!“ —

Štary wojak mjelczėšche.

„Šchėšnaty dzeń oktobra!“ wospjetowaszche mlody towaršch pomalku, „fak je to tola špodžiwne!“

„Špodžiwne a cžėmne!“ šarėczja Albert wospjet, „njecham tebi šwoje cžuczja wupowjedacz, kotrejž moju wutrobu špinachu. Čhzych šo wot woještwa wufšwobodžicz a čhzych šo domoj wrėczicz, so bych šwoju šwėrnu mandželštu šmėrowal; ani na fhwilu nje domoj njepušchczichu. Njebjo šo ša europiše ludy dzeń a bėle pofhmu-rješche. Moji wyschchij mi prajachu, so moje mozy trjebaja a so

dyrbju wostacz, to šebi žadachu. Ša woprowach šwojemu wőtnemu krajej najnušnišche cžuczja a wostach we wőjšk; ale moja mandželška njemőžėšche šrudobu wucžėpicz. Šona mje wospjet prošėšche, so bych šo domoj wrėczil; rudjenje bėšche ji štrowoscz rubilo. Nėtko dostach šwobodu na fhwilu. Čzim wjetšchi knjes, čzim pšcheczelnišchi. Wőj general mėješche wjazy cžłowškeho cžuczja. Ša fhwatach wot Rheima f Dunaju. Šo dnjo a w nozy šym puczował a šym nimale wožlabnył. Nėhdže šebi mėra njepopšchach, dokelž čhzych po mőžnosczji fhėšje domoj. Šašostna bojošcz mje honješche; mi šo šdashche, so nadeńdu nėkajke nješbože.

„O mjelcz mi, lubšchi pšcheczelo!“ šawola Borak polny cžuczja, „wėm wšcho, šchtož čhzešch powjedacz.“

„Duž dha šhoń tež wšcho!“ džešche Albert žyle nutrnje, so mőhl nještajnoscz semškeho šboža šapšchiccz a wo nim šudžicz. — Mėjach hišchėze dwė hodžiny na moje kuble. Dha šetkach lėkarja, šotremuž bėšche šo moja mandželška dowėřila.

„Derje je, so pšchindžecze!“ rjektny wőn. Wy budžecze waschu mandželštu pošplynicz a šmėrowacz.

Ša wšcho pšchewidžach. Šchwatach na šwőj hród a pšchindžech — runje hišchėze prawy czaš, so mőžach šwojej mrejazej mandželškej hišchėze wőczzy šamknycz. Lubšchi pšcheczelo! — to bėšche šašo „šchėšnaty dzeń oktobra.“

„Šo je špodžiwne!“ šawola Borak, „to je špodžiwne šwjedzenje! Šomu by šo tole wuřdacž mőhlo?“

„A štajnje je šchėšnaty dzeń oktobra ša mnje šrudny dzeń wostal, powjedaszche Albert je šrudnym hloškom.

Šo fhwilzy powjedaszche dale: „Na nowe lėto wumrje mi nan — bėšche to tež šchėšnaty dzeń oktobra. Šeto po tym šawola Wőh moju najlubšchu macz f šebi — na šamym dnju. A wšchitzy moji pšchiwušni džėchu do rowa a to štajnje, hdyž bėšche šo lėtko minylo — šchėšnaty dzeń oktobra. Šo je woprawdže špodžiwne, to je hudanczko! Njėdžiwaj šo mi teho dla, hdyž šo na tule žbnišku fak rošhncwam, šotraž mi tole žašostne šłowo: „šchėšnaty dzeń oktobra!“ pšchiwola.

„A tola, šchto mőhla tebi tale štara nőzna šowa nacžinicz?“ žortowaszche Borak, „šchto mőhla Luzynđa pšchi tym nacžinicz? Wšchafu wona tola nad žiwjenjom a nad šmjercžu roškasowacz nima!“

„Šak budže Wozja wola“, wotmolwi stary. „Šola nėtko porjedž mi wino, so bych šebi šwőj jaiyl wofšchewil, ja dyrbjju džėnša hišchėze šwoju pošlednju wolu napišacz; tőnle žašostny šchėšnaty dzeń oktobra, tőn leži mi fak wołoj w kofczach.“

„Šo šo mi špodoba, so čhzešch šebi porjedžicz“, džešche Borak, „wino rošwješeli cžłowšku wutrobu. Na tvoje štrowjo, štary bratije, a šapšity budž šchėšnaty dzeń oktobra a šabudžmoj jőn!“

Štary wojak pomažny do šafa a wuczeže papjeru. Šu poda Borak. —

„Pofłuchaj, Borako!“ šapoczja Albert f Konfeld, ty šy nadobny mlodženz. Ša tebe lubuju fak šwojeho šyna. A tebi mam dowėru, fak f nišomu druhemu. Ša šum tu šamlutki na semi. Ša šym pošledna wotnožka Konfeldow — wšchitlich je šchėšnaty dzeń oktobra rubil; jutije šym drje ja na rjedže.“

„Wőh čhył to wotwobrocžicz!“ šarėczja fhėšje Borak.

„Ša ani njewėm, hacž je moje džėczko hišchėze žiwe abo hacž je wone tež morwe“, powjedaszche Konfeld dale, „ja poštaju tebe ša šarjadnika šwojeho šamozjenja, hdyž mje jutije morwego na bitwišchėzu nadeńdu. Na teje papjerje šu wšchė moje wobšedžėštwa šapšane; fhowaj tole pišmo derje; to mőže ša tebe wulki wužitk mėcz; wot wychnosczje je wone hižo wobkručene. Šeli šo šo moja džowcziczka nėhdže namaka, praj jej, so je to moje wőtzowške žadanje, so by wona tebi ruku podala f šwjaszej mandželštwa. Šeli šo ša šti lėta moja nješapomnita Marja Antonija njenadeńdže, mőžėšch šo po šwojej woli roššudžicz, fak šo tebi špodoba; ja šnasu tvoju nadobnu wutrobu — ty budžėšch cžimicz, fak šo nadobnemu mlodženzkej pšchisteji. A jeli mje jutije šmjercz na polu czešczje nadeńdže, fhowaj mje na hrodže mojih wőtzow, so mőhl wotpoczowacz pődla šwojeje mandželškeje. Čhzešch mi to wšcho šlubicz, Borako?“

„Rad, lubje rad!“ džešche mlody Borak hnuty.

Štary wojak wotpiny šwoju woještku šuknju a wuczeže f njeje wobras, kotryž wőn wofšcha.

„Pohladaj šem, lubšchi pšcheczelo!“ džešche wőn f cžicha, „wobhladaj šebi tőnle wobras!“

„Kak krasny!“ jawoła Borak, a jeho woczi ǰo blyſchejeſchtej.
„Schto je ta miła knjeni?“

„To je wobras mojeje njeboziczeje mandzelskeje“, wotmolwi Konfeld ſrudnje; a tajka wona beſche, hdyǰ ǰym jej pſched woltarjom rufu na pucǰ pſches ǰiwjenje podal. Tehdy beſche moja wutroba polua wjeǰela. Wobhladaǰ ǰebi tón wobras derje a pomjatkuj ǰebi ſnamjo na prawym ramjenju. Runje tajka je nětko moja Marja Antonja, jeli je wona hiſcheže ǰiwa. Wona je ǰiwy wobras ǰwojeje maczerje, kotraž nětko hiǰo dolǰo po Boǰej woli w měrje wotpoczuje. Esamo tamne ſnamjo na ramjenju je wona tež doſtala. Hdyǰ do mojeho hrodu pſchińdžeich, powjeǰu tónle wobras do ǰwojeje iſtwy a dopomú ǰo ſtajnje na tónle wjeǰor. A nětko ǰo tež mój na wotpoczińt podajmoǰ a wuſpěwajmoǰ paczerje“, — tať ſkónczi Albert ſ Konfeld, „ǰo bychmoǰ jutǰesboǰownaj byloǰ. Bóh daǰ kǰeǰorſkim brónjam ſboǰe!“

(Boťracǰowanje.)

Wſchelate ſ bliſta a ſ daloka.

— Bođ wuſtojnym wodzenjom knjeſa ſararja D. Zmiſcha je ǰo ſaǰo ǰerbſki homiletiski ſeminar w Ħodǰiju ſhromadǰil. W tym lěče je jich 5 ſtudowazych, kotǰiǰ ǰo na waǰnych a plódných roſwucǰowanjach wobdǰela. Woni ǰu: knjeſ stud. theol. Tyſcher, Wiczaſ, Mroſak, Gólcǰ a Ryczer. Kiǰ ǰmy my w ǰwojim cǰaǰu ſkladnoſcǰ měli, ǰobuſtawy ſeminara byeǰ, dǰenǰa hiſcheže ſ dǰaknej wutrobu na tón cǰaǰ ſpominamy, w kotrymǰ beǰmy pſches naſcheho lubeho pſchecǰelniweho wodzerja ſ bohateho a ǰlubofeho ǰórla jeho wědomoſcǰe w naſcheǰ lubej maczernej rěči wuwucǰeni a ja naſche duchowniſte ſaſtojniſtvo pſchihotowani. Bóh miǰy knjeſ chǰyl tež lětuſche ſeminarowe prǰzowanje bohacǰe ǰohnowacǰ. Wo ſeminarowym ſkutfowanju podamy w ǰwojim cǰaǰu nadrobnieſchu roſprawu.

— Mjedǰelu 12. ſeptembra popoǰdnu budǰe Lubijſke pobocǰne Guſtaw-Adolſiſte towarſtvo ǰwój lětuſchi ǰwjedǰeń w Ketzlichach ǰwjeǰeǰ. Na němſkim kempſchenju budǰe knjeſ tajny ǰyrkwiniſki radǰicel Keller a na ǰerbſkim knjeſ ſarať Eſykora-Minakaliſki prědowacǰ.

— Bohu ǰel je ǰo pſches ſaǰnu ǰmjercǰ knjeſa ǰyrkwiniſkeho wuczerja Wiczaſa w Ħucziniſke ǰwceſke měſto wupróbniło. Wǰy ſ wutrobu pſchejemo, ſo by Ħucziniſka woǰada, kotraž je ſ najwjeſcheho dǰela ǰerbſka, tež ſaǰo dobreho ǰerbſkeho wuczerja doſtala, kaǰiǰ beſche tež luby njebozicǰi, kotryǰ bu tať ſahe ſ pola ǰwojeho ſkutfowanja wotwołamy.

— Na nowe lěto ǰo ǰerbſke duchowniſte ſaſtojniſtvo we Wulkich Eǰzarach wupróbni, dofelǰ ǰo knjeſ ſarať Bergan na wotpoczińt poda. Wón je dolǰe lěta ſe ǰwěroſcǰu ǰwojeǰ woǰadǰe ǰluǰil. Bóh wobradǰ jemu rǰany wjeǰor ǰiwjenja!

— Dofelǰ je licǰba ſchulſkich dǰeǰeǰi kǰětro pſchibjerala, ma ǰo ſchula w Budyſchinku pſchitwaricǰ. Dwar ǰo hiſcheže w tuteǰ naſymje wuwjedǰe po tym, ſo ǰu pſchihoty nětko doſonjane. W Maleſchczach ǰo na nowe lěto nowa ſchula natwari, a budǰetaǰ w Maleſchczach potom dwaj wuczerjeǰ.

— Ewangelſto-lutherſke koniſtorſtvo w Saſſkej je ſtatistiſki roſhlad ewangelſkich woǰadow, kať wjele ma kóǰda duſchow po poǰlednim ludliczenju w lěče 1895, wudało a wſchitkim ǰyrkwiniſkim prǰóǰſtejerſtwam roſeǰlalo. E tehole ſajimaweho roſhlada ǰmy lubym cǰitarjam ǰerbſke woǰady Saſſkeje hromadǰe tudy ſeſtajeli a je po licǰbje duſchow ſrǰadowali:

1. Budyſka Michałiſka woǰada	6526	duſchow.
2. Ħodǰijſka	=	4521
3. Ketzlichanſka	=	4503
4. Budeſczanſka	=	4382
5. Wjeleczanſka	=	3840
6. Buſteczanſka	=	3584
7. Ħuſczanſka	=	3281
8. Mǰewacǰidliſka	=	3207
9. Kateczanſka	=	2917
10. Eſmilnjanſka	=	2781
11. Klufſchanſka	=	2403
12. Kamjeńſka	=	2337
13. Wóǰlinczanſka	=	2034
14. Maleſchanſka	=	1986
15. Ħrodǰiſchczanſka	=	1984
16. Minakałiſka	=	1964

17. Ħornjo-Wuſejdǰanſka woǰada	1528	duſchow
18. Ħorſchiſka	=	1520
19. Bartiſka	=	1266
20. Ħucziniſka	=	849
21. Moǰacǰiſka	=	585
22. Budyſchinkſka	=	488
23. Kateczanſka	=	473
24. Ħupjanſka	=	294

Najwjeſtſcha ǰerbſka woǰada je po tajkim Michałiſka je 6526 a najmjeńſcha Ħupjanſka ſ 294 duſchemi. Wſchi pſchichodnym wobliczenju ſmějemo, da-li Bóh, hiſcheže jemu ǰerbſku woǰadu wǰazy — ſhwacǰanſku nowoſaloǰenu woǰadu.

— E pſchihotami ja ſhwacǰanſku nowu ǰyrkeǰ je nětko wſchitko tať daloko dowujednane, ſo ǰo w nałěcǰu ſ twarjenjom ſapweǰnje.

— Ħranzowiſki preſident republiki je w tu kǰwilu na wopneǰe pola ruſkeho kǰeǰora. Ħemu je ǰo wulkotne powitanje pſchi jeho pſchihadǰe doſtalo a ruſki kǰeǰor a preſident ſtaj ǰebi ſaǰo wobkrucǰiǰoj, kaǰiǰ dobry ſwǰaſt pſchecǰelſtwa wobaj ludaj ſjednocǰnje. To pať naǰ na ǰane waſchne mǰlicǰ njetrjeba, pſchetoǰ tele wopolajma pſchecǰelnoſcǰe ǰo na ǰane waſchne w njeſchecǰelſkim cǰuǰu pſchecǰiwo naſchemu ludeǰ njeſtawaja. Wſchetoǰ wo ſjednocǰenje franzowiſkeho a ruſkeho luda pſchecǰiwo nam ǰo nětko njejedna, ale wjele bóle wo wobjamǰjenje kruteho ſwǰaſta pſchecǰiwo Ħendǰelczanam, kotǰiǰ wſchudǰom ſchkaraja a ſ leſcǰu dǰelajaja. W tej mǰſli tež my rad pſchihloǰujemy; pſchetoǰ my tež njeſpuſchcǰelnych Ħendǰelczanow doſcǰ a na doſcǰ ſnajemo.

Budǰe tež pſchecǰiwo ǰuſnym pſchecǰelni.

W ǰeleſniſkim cǰahu ǰedǰeſche mloda ǰona ſ dǰeǰeǰom na klinje. To dǰeǰeǰo huſto wołajeſche, a to po ſdacǰu tǰch mjerſaſche, kiǰ w tym ǰamym woſu ǰedǰachu. Tołſty kubler ǰo ſkóncǰnje roſhněwa a wurafy: „Mjemóǰeǰe wy to dǰeǰeǰo ſměrom dǰerǰeǰ?“ W ǰoninymaj wocǰomaj ſteǰachu ǰylſy a wona ſměrom prǰi: „Sa to pſcheměnicǰ njemóǰu, ja cǰinju, ſchtoǰ ſamóǰu; ale to dǰeǰeǰo moje njeje.“ „Ħdǰe dǰa je jeho macǰ?“ ǰo kubler pſchecǰelniſcho praſcheſche. „W ǰwojim kaſcheǰu, mój knjeǰe, ſady w tworowym woſu“, wona wotmolwi a ǰylſy ǰo jej pſches liǰy liǰachu. Mǰuǰowej wocǰi ǰo tež ſe ǰylſami macǰeſchtej. Wón ſpntaſche to wbohe dǰeǰeǰo ſměrowacǰ, ſ nim hraǰaſche a cǰinjeſche, ſchtoǰ móǰeſche, ſo by ǰwoje njeſchecǰelniwe waſchne ſaǰo dobre ſeǰinił. Sawěſcǰe, hdy bychmy my huſto ſnali abo wuhudali potajne horjo naſchich ǰobucǰlowjeǰow, kať wjele njeſchecǰelniwych ǰłowow a pohladanjow by ǰo do ſkutfow pſchecǰelniweje luboſcǰe pſchewobrocǰiło!

Kak droǰa je jena biblija?

Na jěnym pſcheǰadǰowanju w Londonje beǰu ǰo 29. junija tuteho lěta Lorda Aſhburnbamowe biblije — něhdǰe 150 knihow — pſchedawale a wunjeǰeǰu 196,000 hriwnow, najwſchſchu ſummu, kotraž je ǰo hdy na jěnym jendǰelſkim knihowym pſcheǰadǰowanju doǰpila. Naſſajimawiſcha biblija beſche tať mjenowana Maſarinſka abo Gutenbergiſka biblija na pergamencǰe, prěni cǰiſchczany wudawſ biblije a prěnja kniha, kotraž je ǰo ſ wołojanyimi piſmitami cǰiſchczala. Lord Aſhburnbam beſche tule knihu ſa 69,360 hriwnow kupil. W jaťo ju pſchedawachu, plaćǰiſna huǰdom wot 20,000 na 40,000 hriwnow horje ſkocǰi a hiſcheže wo tawſynty dale dǰeſche, hać ſkóncǰnje knjeſ Duaritſch te knihi ſa 80,000 hriwnow kupi. Druhe ſajimawe biblije beǰu tele: biblija ſhudnych (Haldeniſka) ſa 21,420 hriwnow; kaćanſka biblija, prěnja cǰiſchczana kaćanſka biblija wot lěta 1462 ja 30,300 hriwnow; prěni jendǰelſki bibliſki wudawſ ja 16,730 hriwnow; jedyn dǰewjaty wudawſ němſteje biblije, prěnja biblija, kotraž beſche ǰo w Mǰrnbergu cǰiſchczala, 1200 hriwnow.

Tať wjele tawſynt pjenjeſ ǰo na jemu jenićku bibliju waǰi, wjele wjele wǰazy, hać ǰuano ty we ǰyǰym ǰwojim ſamoǰenju wobǰeǰiſch, kať waǰna je nětko twoja biblija Tebi? H

Daliſche dobrowólne dary ja wbohe armeniſke ǰyroty:

Wicǰaſowa w Naǰlowje . . . . . 5 hr. — np.

W mjenje wobohich ǰyrotow wutrobny dǰať prǰi

J. Gólcǰ, ſarať.